

FUJI MICRO SAFETY

3.45
5.95
8.95
35
49
59
39
15
5
2.79
1.95
95
MAN.

РОБОЧИЙ НАРОД

ROBOTCHYJ NAROD THE WORKING PEOPLE

ПОРЯДКОВЕ ЧИСЛО 193. ОРГАН ФЕДЕРАЦІЇ УКРАїнСЬКОЇ СОЦІАЛ - ДЕМОКРАТІЇ В КАНАДІ. REGULAR NUMBER 193.
PIK VI. Ч. 22. СЕРЕДА, 27. МАЯ 1914. WINNIPEG, MAN. WEDNESDAY MAY 27, 1914. No. 22 VOL. VI.

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

„Робочий Народ“, одивкою соц. дем. часопису для цілої Америки; она одна дає те знанє, яке повинен мати кожний працюючий класово свідомий чоловік. Хочеш знати, як здобути кращий лад на світі, то читай все „Робочий Народ“

„Робочий Народ“ коштує на рік лиш два долари а адреса до него є:

„ROBOTCHYJ NAROD“

Box 3658 (Sta. B.) Winnipeg, Man.

„Борба“

орган укр. соц. демокр. на Буковині виходить два рази на місяць. Хочете мати правди, не перекручені ністи про Ваш рідний край, то посилайте лиш \$1.50 на адресу:

„BORBA“, Czernowitz, Ketsgasse 16 AUSTRIA, BUKOWINA.

„Добра Новина“

то такай журнал, на який давно вже чекав наш працюючий народ. В ньому подає ся найкраще, найглубше знанє в дуже приступній формі. Хочеш бути просвіченою людиною, то пошлай \$1.50 ц. предплати на „Dobra Nowyna“

„DOBRA NOWYNA“ LEMBERG, Skrzyszynskoho 14 AUSTRIA, GALICIA.

„Кадило“

найкращий півмісячник для розвіснєня привагосенх душ. Хочете насодити, жарти, зідивити, затири, то читайте „Кадило“. коштує лиш 2 д. на рік, важдить два рази на місяць. Посилайте гроші до:

KADYLO Box 3542 Winnipeg, Man.

„Праця“

центральний орган укр. Соц. дем. партії в Австрії. Виходить два рази на місяць, незалежно ціне виходить тиждєвно. Предплати на рік 1 дол. Замовляти посилайте до:

„PRACIA“ Lemberg, ul. Skrzyszynskoho 14, Austria GALICIA.

Новинки.

Везлатне щєплєне дїтей буде відобувати ся коло Childrens Hospital на розі Aberdeen шо днї з шпїткою недїль цю 26 мая о 2 годїні по полуднї, а не в City Hall як передше.

A. J. Douglas, M. D. урядова департаменту здоровля.

Голод в Галичині.

З Галичини доносять нам про страшне становище сєлєн. По всіх сєлах Галичини голодують сєляни. Голод представляє страшний обрєз. Люди живлять ся рїпою, вареним вїсвом, полєвкою в торїчного маку. З ви зайно їдять раз на добу а часто лише раз на двї доби.

Тєпер на весну не мають сєляни чим виторати землю і не мають зерна, щоб вїю канути себто засїяти.

Зарїбків жадних нема, вїхати куда небуль на робо-

варішам організатором в скликувано віч і т. п. як також і матеріально. Тєперішне безробітє жалось вже кождо-му знати, тому ви всі товариші робітники повинні старатись помочи вїднесено робітничого руху, щоб тим способом положити кєнець тєперішньому несправедливому ладови. Влизїї інформації і місцевости до котрих організатори прибудуть по-дамо в сїлїдуючїм числї Відділи товариші і предплатники Р. Н. котрі бажають, щоб організатор приїздив до їх місцевости, хай напишуть на адресу Роб. Нар. секр. Е. К. Н. Ерєміїчук.

ту нема за що. В Кракові в останнїх тижнях лучило ся кілька случайв смєрти з голоду. Були се українські сєляни в сїхїднїй Галичинї, котрі їздили до Нїмєччини на роботу, пождавши там кілька тижнів і не найшовши праці вернули без куска хлїба і без сотика домїв до Галичинї.

Капіталїсти висисують з робітників послїдну кров до би то не було, чи в Европі чи в Америцї, чи инший частв свїта і доти будуть обдирати, доки всі робітники не в організують ся в одну соціал демократичну партїю, котра подожиє кєнець всяким лайдацтвам.

Від Е. К. до відділів і членств У.С.Д.П. в Канаді.

З огляду на слабїй рух межї робітництвом і бїдне житє нашї партїї Егз. Ком. на своїм засїданю дня 24 мая с. р. ухвалив вислати двох організаторів, одного на захїд а друго на сїхїд. Задачаю організаторів є закладати відділи У.С.Д.П. попірити свїдомість межї робітництвом, збирати предплату для Р. Нар. і взагалї старатись піднєсти рух партїйний на бїльшу скалю а тим самим піднєсти і часопись Роб. Нар. до того степєня, щоб мож було видавати на бїльше карток, що принєсе велику користь в поширеню просвїти і свїдомости межї робітництвом.

Позаяк наша партїя не має много організаторів то редактор Р. Н. тов. Стефанїцький за згодою Егз. і Редакц. Комїтєту рїшив ся виїхати на організацію а заравном буде редагувати Роб Нар.

Перєписку і адмїністрацію Р. Н. за час зїм тов. Стефанїцький поверне з агїтації. буде вєсти тов. Ерєміїчук секретар Е. К.

Другим, що їде на організацію є тов. Ткачук члєн вїннїпєгського відділу і шпїрїй партїйний робітник є. Егз. Ком. припоручає сїх двох товаришів всім відділам і члєнам У.С.Д.П. як та кож і прихильникам Роб. Нар.

Всі відділи, товариші і прихильники повинні помагати як найбільше сям тов.

бувший гїєна Василька і вєтрїйський патріот Топушак, котрий аж мусїв утікати в Буковину за свій патріотизм до Канади. Тєпер в сїдулї до канадїйського вїйська бо в Канадї система політїки Василька не на-дає ся.

Може і сам Василько піде за примїром Топушак і в сїдулї до служби при поліцїї навїть в Монтреалї. Тодї в Топушаком можуть рєпрєзєнтувати Канаду, один за вїйсько другий за поліцїю.

В РОСІЇ ВЖЕ І ПОХОРОНІВ РОБІТНИЧИХ ВОЯТЬ СЯ.

В чисї демонстрації дня 19 марта с. р. поліцїя в бїла робітника Т. Д. Андрєєва. Коли мав ся відбути похорон, поліцїя не дозволила похоронити товаришам убитого робітника. На домаганє робітників з фабрик „Вулькан“ щоб видати убитого, поліцїя не видала, але вихрєвши крєдьком з шпїтальї убитого похоронїла бо-ячєсь демонстрації.

Як довідались про се робітники з фабрик „Вулькан“ покинули роботу і урядили ще бїльшу демонстрацію, яку поліцїя рєзєгала оружєм. Полїцїя боячєсь демонстрації похоронної як-ликала рєволюційну. Царат хотївби навїть думку робітника замкнути в звої окови капїталїзму.

Однак ще се одно для робітника є вїльєне.

Всправї страйку в нар. друкарні.

В манувшїх чєсах тутешнїх часописиш був оголошенїй страйк який мїв бути в Народнїй Друкарнї в Вїннїпєгу.

Я, як в ластятєль сєї друкарнї мупу заявити, що страйк сєй не можливо при-няти за правдїйв, а лиш назвати звичайню інтри-бою зі сторони п. редактора і кількох складачів з яких причив невідомо і дози.

Бувший форман нар. друкарнї не був квалїфікованим, невєнаючи англїйської мови часто нєздоволяв своєю роботою замовляючих. За порадою секретаря і редактора мало зробити ся зміню, а задля браку укр. чоловіка прїнято тимчасово Гольдєна.

В таждєнь опїсля декотрі складачі як і сам п. редактор говорили менї про усєненє з друкарнї п. Гольдєна. На що я охотно згодив ся, коли лиш а можуть його мїєде вєступити чоловікам квалїфікованим та знаючим англїйську мову. Минувшого по-недїля з браку роботи був а

Агент Василька при канадїйськїм вїйську.

З Роджайни доносять що

змушений увільнити на два або три днї двох робітників лишаяючи трох при працї де-яким робітникам се не подо-бало ся і в раз в редактором полишили роботу нехотїючи порозумїти і уваглядити, що тєпер прикрїй час і брак роботи о чїм як найкращє самї знають.

Що до самого п. редактора то скажу, що самїй п. ред. заявив що покидає роботу по-заяв їде до старого краю, отже як се можливо назвати або прїняти за страйк.

T. Dojaeck власт. Нар. Друкарнї.

Замїтка редакції:—

В ч. 21. Роб. Нар. була новинка під заголовком Страйк в Народнїй друкарнї, стїючи в оборонї робітників не розбираючи хто они є, ми помїстїли ту новинку. Новинка та була написана самими робітниками з влас-поручними підписами. В їх вїдовї було домаганє, щоб усунути формана Гольдєна, котрий поводив ся з робітниками так, як люди-на не повинна. Пан Гольдєн є жид. В одній стрїчцї а по-данїй новинки в попереднїм числї ужито слова „жид“ за-місто Гольдєн є шкїдливий для робітників. Ми оборо-няли справу робітників, а не справу нації. Наш орган Роб. Нар. заявляє, що ніколи не обороняв і не о-бороняє лише Українцїв, але бронив воїх робітників кождїй народности.

Однак ще се одно для робітника є вїльєне.

Ось заплата ро-бітника.

Вчера рано зїбралось на улїцях Вїннїпєгу кілька тисяч робітників, котрі хотїли устроїти демонстра-ційний похід, домагаючи ся працї або хлїба. За вїз-вала поліцїя розїгнала по-хід розбиваючи богатьом ро-бітникам голова своїми на-камаи. По полуднї того само-го дня устроєне тисячний мїтїнг над рікою на Hal-let St. де промовляло бо-гато бесїдників. мїж иньшима говорили тов. Стефанїцький Корєйчук Жовтий, Лучак, і иньшї.

На мїтїнгу сїм ухвалєно сїлїдуючу рєволюцію;

Ми горожани і податков-ці мїста Вїннїпєгу зїбранї на мїтїнгу дня 26 мая в чє-лї 2 тисяч протєстуємо про-ти здарєського і бруталного обходженя ся поліцїї, котра користуєть ся безсильни-ми вїнужданими голодом і бїдою робітників мїста Вїн-нїпєгу, котра напала на нас

серед дня бючи як худобу. Звертаємо увагу всім настоєтелям, які а головами поліцїйських кадр, що по-лїбнїй спосїб заховуваня ся з безробітними, ображає почутє людськоств. І тому жадаємо скорого розєслїдже-ня сєго прїпадку, як також строгого укараня тих лю-дий а імено поліцїї за нару-шенє горожанськїй прав.

Ворба поліцїї з суфражїстками.

Льондон— Суфражїетки старали ся дотєрти походом до палацу Букінггем, щоб в ручити королеви свою пєтї-цію, Полїцїя, щоб не допус-тити до демонстрації перед паладом заступила дорєгу, а коли натрафїла на опїр женщїн пустилась на них з оружїєм. З того начала сє борба: суфражїетки завзя-то боронились, але в кїнци мусїли уступити. Полїцїя арєштowała 40 женщїн, ду-же много віднесло поражєнїя. Король прїглядав ся тїй у-лїчнїй борбї з вікон.

Змінє адреси „КАДИЛА“.

Гумористична часопись „Кадїло“, яка виходила до сєї пори в Ванкуверї, — буде виходити від ч. 16. в Вїннїпєгу. Предп-лата на „Кадїло“ коштує \$2 річно а поодинокє число 10¢.

Тєперїшня адреса така: „KADYLO“ Box 3542. Winnipeg Man.

Позір! Позір!

Українське Просєв-Драм. Тов. „ВОЯГ“ у Вїннїпєгу

відїграє ДНЯ 30. МАЯ 1914 р. в салї

QUEENS THEATRE

на Selkirk Ave.

Дай серцу волю-- Завєде в Нєволю

Драму в 5-ох дїях М. Л. Кропївнїцького.

Цїна мїсць: 50, 35, 25, і 15¢

Початок год. 8.30 вечєром.

Тїкєти можно купувати в Руськїй Книгарнї і в Роб-чїм Народї.

Чистїй дохід з представлє-ня прїзначєний на публї-чну бїбліотєку заложєну при Тов. „Вояг“ у Вїннї-пєгу.

„ROBOTCHYJ NAROD (THE WORKING PEOPLE).

THE OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC FEDERATION. (Affiliated with the S. D. Party of Canada). THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA. Published weekly by THE "ROBOTCHYJ NAROD" ASSOCIATION at 144 Higgins Ave. Winnipeg, Mn. Subscription \$2.00 a year.

Економічне значінє пролетаріату

Тепер класа капіталістів економічно має перевагу. В їх руках знаходять ся поля, ліси, копальні фабрики, машини залізні дороги, спіхлери, склени ввагалі майже цілий витвір і доди товарів. Золото є сьогодні найбільшм володігелем перед котрим всею покірню хилить свою голову.

Робітники однаковж котрі дійшли в повні до класової свідомости не стоять з заложеними руками. Вони з праслугуючих їм прав уміють зробити вжиток і стають мужно до борби. На вічах, в п'єсьмах в брушурах і відозвах звертають ся до широких робітничих мас і представляють їм їх кривду і бажаня їх змаганя і мету. А відтак двайніше відокромлених робітників згромаджують з мільонами членів заводові організації з повним урядженем і бозьими касами. Заводові організації ростуть, побільшають ся, а заравом і зміцнюють ся і стають ся силою, з котрою мусять ся числити і підприємці.

Не менше сильними стають ся стоваришеня кооперативні робітників. Хотья одна робітничя родива не купує, мною, але мільони тих родин зложєні на одню роблять дуже великий вплив на форму економічного життя.

Позаяк стоваришеня консумційні старають ся загорнути і саму продукцію в свої руки то можемо сміло сказати, що і то не буде без свого впливу в дуєї соціалістичній на теперішній суспільний лад. Нема отже сумніву, що злука пролетаріату вже тепер зробила великий вплив в капіталістичній господарці. Кооперативи і консумційні стоваришеня робітників стають ся силою, з котрою капітал рад не рад мусить ся шелити.

На поли політичній класа капіталістів тепер має еше перевагу в парламентах і громадах. Має она більшість і кождої хвилі може робити що їй подобаєсь; позаяк її вплив сягає до адміністраційних тіл і судів; на її услугах стоїть військо і поліція, готова кождої хвилі до оборони теперішнього суспільного ладу; її інтересе служить школа і церква; для ньої запродана преса ширить затрута межи робітництвом для її користи. Капіталістична класа чуж ся еше пануючою парламентами, урядами і властями. На її бажаня узброєні орди поліціантів боронять „святу власність” — судії кладають ся сквалливо до нищення „зброднярів”, котрі хо-

тятя повалити теперішній, через самого бога установлений лад. Попи в імя релігії старають ся відтягнути маси робітництва від класової борби, від борби о здобуття більшого куска хліба, показуючи їм позатрбову нагороду і щастя. Школа виховує молодіж в ворожій дуєї соціалістичній і впокує в ню покірність і слугачість. Праса капіталістична свідомо очернює робітничий рух і настрокуює опінію людства ворожо до соціалізму до революційної думки, представляючи телевізійний лад, яко щось негідного істнованя.

Але і на тім поли праця агітаційна і організаційна не липилась без слідів. Проти капіталістичних змагань і звязку мас, робітничя класа виставляє зброю освіти і освіти. Провідники робітників навчили широкі маси соціалістичної евангелії, котра проповідує вавілі робітництва з під капіталістичного ярма. І місце обіцтовати краще життя в небі кажуть: „Ту на землі хочемо бути щасливими, не хочемо бути вічно тільки працюючими водами.” — і з такою думкою пролетаріатичної свідомости начали поборювати духа неволі і ярма зараву, яку ширила капіталістична праса межи робітництвом усуває ся за помічю своїх п'єсьм, брошур, і відчатів. І робітництво політичне зорганізоване приймає — до здобуття політичної волі і власти. Політичний вплив робітничої класи росте з кожним днем а рівночасно в масах росте почуття і свідомість права. Партия соціал-демократична стоїть на сторожі, щоб стеретги здобуті права і провадити борбу о здобуття нових. Коли пролетаріат буде мав сильну волю, щоб дані йому права використати, то з певністю на дорозі послітви зросте до великої сили, котра певнобуде здібна до збурення капіталізму.

В той спосіб маси робітництва мають ясно витичену дорогу, розходять ся лише оте, щоб всі сповняли, сніє обовязок, щоб всі запрягли свої сили до здобуття нового соціалістичного ладу, в котрім кожда людина буде мала заповнене істнованя відповідне людській гідности.

Відклик нашого Товариша зі старого краю.

Наш партійний товариш Е. Гуцайло відізвав ся до нас по своїм повороті до старого краю і ось ми містимо п'єсьмо нашого Віддїлу до него та його відклик до нас, який відносить ся не лиш до віннігеських свідомих робітників У. С. Д. П. Канади.

Ми члени Віннігеського Віддїлу У. С. Д. П. висловлюємось зі щирою подякою т. Е. Гуцайлови за щире праця та розвиток Віннігеського Віддїлу та взагалі цілої партії ширюча освітню науку соціалізму редагуючи партійний орган „Робочий Народ”, та на дальше будем вдячні, як т. Гуцайло причинив би ся до розвитку партії дописавши як також научними статями, про партійний рух в Галичині і Буковині, і про всякі інші інтереси для членів події.

Предісдатель: Ф. Вуланюк.

Секретар: Григорій Ткачук.

Дорогі Товариші!

До мене насїпію до старого краю Ваше п'єсьмо із признаням за мою дрібну працю серед Ваших радів в Канаді. Я зі свого боку дякую Вам за Вашу щирю прихильність і зрозумінє моїх заходів. Де би я не був, там все і все мої змаганя будуть стремити туди, щоби освідомлювати широкі круги робочого народу, якого метою є сотворити новий лад з рівностію праці, засків і приємності життя для всіх без винятку.

Не мені а Вам належить ся подяка, що Ви зрозуміли інтерес робочої класи, йдете на ту дорозу нової науки і стаєте робітникамв на тяжкій шляху до нової будучности. Вам всім належить ся подяка від суспільства, котре ще не зрозуміло нових своїх завдань, бо не для себе працюете Ви, а для великої суми народик закованих доси в армії капіталістичного ладу.

В мене радує ся серце, що я між Вами найшов свіджих відважних товаришів, які з поиним пожертвованєм спрямували свої бажаня і працю в той визвольний бік нового шляху.

Ваше п'єсьмо до мене свідчить лише про те, що визвольна праця не устає а зростає все і все, а знаючи відносини Вашої нової вітчани, можу дивлячись в будучність, висказати ся про велитеський розвиток Вашого руху. Вашої партії і її велитеської сили. Партия соціал-дем. в Канаді, а У. С. Д. П. в Канаді особливою пустила здорові коріні у Вашім суспільстві і, посробивши деякі малі формальні зміни в своїй організації, зростає до пануючої сили в Канаді. І не я самий, а к Ваш звачкомий товариш і близький Вам, але всьоб робочий народ свїта буде тішити ся Вашою силою, яку Ви, як свідомі класа, здобудете в недовзі.

Працуйтеж, Товариші, в тім напрямі дальше, нехай робочий народ свїта у Вас має гарного союзника в здобутю нового ладу. Ви, як Українці, здобуйте ряди своїх власних племінників для нової науки, щоби наш народ міг стати до спілки народів свідомим членом, таким членом, який вложив свою лепту в скарбницю визвольного руху і в скарбницю держави рівности народів.

Працуйте, Товариші, а Ваша праця запите ся золотими буквами в історію розвитку нашого народу і на сторінках історії борби за новий лад. Не дивіть ся ніколи на хі-бі одиниць, які колись сидює Вашої перемоги таки прийдуть у Ваші ряди, не дивіть ся на перепони буденного життя, а глядять все вперед, де виконують ся доля вас всіх і доля цілого нового суспільства. Працуйте з пожертвуванєм свого я для нашої визвольної Українськї Соціал-Демократичної Партії, здобуйте зї все свіджих членів, а тим самим будете працювати для всього робочого народу свїта. Ся партія Вашим подем праці призначеням долею Вашого походження, а місцем праці за визвіл цілого людства.

Я щиро вітаю Вас і прирікаю, що ніколи не лишу такої самої роботи, яко я робив у Вас, а робота, хоть не у Вашім краю але в тім самім напрямі, буде також працею для Вас і для Ваших союзників.

До побаченя в праці за новий соціалістичний лад!

Евген Гуцайло. Глібока, дня 1. мая 1914.

Форми народного господарства.

Переповіс Е. Гуцайло.

(Дальше.)

8. Господарство зростаючого капіталізму.

Лиш не думайте, що такий ступінь господарства, який є оєй описаний в попереднім розділі, що він вєюди по всіх краях рівночасно розвивув ся. Так оно не було попри такі околиці, в котрих була вже товарова продукція, були другі такі, де ще істнувала стара сільська господарка замкнена сама в собі, де ще в мужицькій родині продукувало ся лиш те і стілько, кілько треба було родині, а лиш дуже маленька часть з того продавала ся. Еше краї, що ще доси, ось в початках 20 столітя, істнує замкнене господарство, як ось в Росії, Румунії, північно східній Австрії і т. д. Мужик не раз охотнійше дає свої дорогі продукти бідному ремісникові чим гроші. Во гроші для мужика є чимсь незрозумілим, хоть він чуж те, що они його гветуть; він просто поважає, обожає гроші. Його власні продукти мають не раз в його очах меншу вартість, чим гроші.

Але господарство як цілість а ще вгусто залюднених точках міжнародного руху ставало ся все то більше то в арвою господаркою.

Грошевий рух росте а з грошевим рухом росте торгівля на кредит. Важні-

господарекі договори заключають ся не все за готові гроші а не на кредит, гроші позичають ся на процент і так господарство грошеве приходить до оєй описаного дарства на кредит. Така господарка має ту прикмету, що одиниць, кредитари, збирають величезні маатки. Попри торговий капітал і попри проценто-вий або лїхварський капітал розвиває ся ще один капітал, який не пускає ся в вирост в торговлю або на позички а вкладає ся в продукт і ю. Торговець, майстер, чи робітник не купує ним в обмін ані не позичає його а вироблює за нього багато, цілу громаду річий, товарів, які він відтак продає з великим зиском. Такий продукційний капітал знаходить там місце, де набиравало ся багато робітників, які за заплату продають свою силу і які не можуть користати в привілейї цехових майстрів. Дальше а знов такі місця, як ось полотно, сукно, залізні товари і другі може лиш в них, лиш в тих місцях може відбувати ся, бо де инде їх нема, а ще до того в тих місцях є багато робітників до розпорядности, бо населєня густе. Тодя в таких місцях півстають огнища масової продукції товарів.

Так витворює ся попри торговий капітал ще й промисловий капітал, то є такий капітал, який вкладає ся в промисел для зиску. Такого капіталу вживає його власитель на те, щоби навівати ремісників та робітників, за заплату, щоби они випродукували йому багато то-

варів, які знов той власитель капіталу продає, а зиск не ділить з процентами [робітники і ремісники] а сам ховає в кишеню. Таким робом стоїмо на порозі розвитку модерного капіталізму. З пережитих цехів, з феодального господарства, яке розкладає ся вже то більше розвиває ся капіталістичне господарство.

З пережитою цеховою господарства, з феодального панованя і розкладу тогож з феодальним виростають початки капіталістичної господарки визначають ся тим, що ще на величезних просторах переважує стара продукція для домашнього вжитку, а продукція товарів серед тих широких просторів становить гейби витмки. Поодинокі капіталісти в'обовязують контрактом або наймають ремісників, щоби вироблювали певного рода товари у великій кількости. Зпершу достарчав капіталіст тим ремісникам лиш сировий матеріал а знарядів ні, він лиш казав наробити собі багато замовленого товару, який він відтак продавав. Пізнійше достарчав капіталіст ремісникам крім матеріалів ще й знарядя праці, себто варетат, але ремісник попри те не перестав ще бути ремісником як продуцент. Се була продукція дрібних домашніх ремісників, які вже не а ремісникамв лавнього краю, бо не роблять на замовленя для богатих замовляючих, ані не вироблюють товарів самостійно, лиш переважно а як при помочі людської руки прискорюють продукцію. Відтак беруть воду до помочи а коли водою не було можна вправляти в рух тих приладів, то брали до по-

робили цехи дуже великі перешкоди, бо цехи віділи в ній дуже великого конкурента. Через ті мануфактурні підприємства осадовлювали ся зразу лиш в тих околицях, де цехів не було, і де ремісники не творили ніяких звязків. Пізнійше почали підприємці централізувати працю мануфактурної продукції у фабричних заводах. Однаковж тих фабрик не треба собі уявляти такими, якими они є сьогодні. Ті фабрики не мали ані машин, ані не було в них подїлу праці. Се були лиш просторі комнати, де найменші ремісники робили один побіч другого. Але вже через те, що праця була сцентралізована в однім будинку, в однім заводі, була вже сяка така нагода заводити такий поділ праці, який лиш могли допустити тогдшні зварила праці, і можна було настановляти особливих фаховців в певній частині праці і можна було вже спеціалізувати робітників. Ті спеціалізовані робітники могли вже далеко більше виробляти при сяким таким подїлі праці, чим давнійше, коли тб ще кождий робітник виробляв яку будь річ сам від початку до кінця, себто доки річ не була готова. Коли ж вже почали розклада ти працю на аї окладові частини, тогди повстала попри потребу все то більше продукувати ще друга потреба брати природу до помочи в праці. Півстають прилади, які при помочі людської руки прискорюють продукцію. Відтак беруть воду до помочи а коли водою не було можна вправляти в рух тих приладів, то брали до по-

Як би суди

Річ дє ся в Шкоці нило МкГвайн, високий, до Товариство Правди о даної ним присяги, о шн не себе за християнина і носить християнству несварство Правди опирал тимже Мк-Гвайном, по ч сєй спосіб:

Питанє: Ви каже Відповідь: Так П. Се значить, що ви те те, чого він учив?

В. Так.

П. О скілько я розумію столар, і був дуже бідний?

В. Так є.

П. Але ви ніколи нічого не знали?

В. Я мушу працювати шу пити чай з панами, що до плати, то маю лиш на, уголь, газ.

П. Ви обзнайомені з військом над бідними Арабами і загалом над всіми військом?

В. Ну, бачите я вірю в Христа.

П. Ваші молитви за всіх, чи не так?

В. Можливо що так.

П. О скілько я розумію тих, що гнобили бідних, для виду довго молились?

В. Так.

П. Чи в часі недавнього тали тих, що віднесли чини бідним? Або малій платі для гірничих там за їх працю так мало на вулицях? Або лихварів?

В. Ні, я ніколи не бачив.

П. Я про те не питаю Христа. Чи ви їх також?

В. Ні ми живемо в них.

П. Христос вибрав скарбницю, робітників. Чи ви?

В. Ні.

П. Христос казав, чиніть. А ви кажете їм буню, в яке їх поставила в

мочи пару.

В тій добі вже розвиває морська плаваба. Віддїл рика, з за морських країв преріжних скарбів, знов вивожувано річні заморських країв. Через шав а з ним росла сила талу. Давні ремісники ти кроку навіть при самостійних майстрів в них робітників. Вимоги то більше, людність сїгає розуміти видатки простою продукцією вандрує в міста та боненя капіталови наєм більшає пролетар, себто котра немає нічого крім това все продати за грошар" а римским словом ринного Риму. Як оно все сно за римського цло голого бідного горника, „Proks”, се був сяк, звичайно продажу кажу чи словами славне „д”, — жив коштом сусївсім відмінного прєбюво новочасні пролетаря класа людей, котра є ним ремісником, ані хоть зве ся „пролетар суспільства а противя жив коштом она і пра-

Д. Дж.

Як би судили по правді.

Річ дівся в Шкоції. Перед суд поставлений Давид М'Гвайн, високий, худавий піш. Його обжалувало Товариство Правди о видурювані грошей, о зломані даної ним присяги, о шпирна іоганських наук, о видає себе за християнина і зачалом о поступовані, що наносить християнству неславу. В обжалуваню своїм Товариство Правди опирало ся на проповіді, виголошені тимже М'Гвайном, по чім адвокат екзаменував його в сей спосіб:

- П и т а н н я: Ви кажете, що ви християнин?
- В і д п о в і д ь: Так.
- П. Се значать, що ви наслідуете житя Христа і вчите, чоґо він учив?
- В. Так.
- П. О скілько я розумію, то Христос був робітником, і був дуже бідний.
- В. Так а.
- П. Але ви ніколи нічоґо не робили і а досить замоґні?
- В. Я мушу працювати над моїм проповідям і мушу пити чай з панями, що належать до моїх парафій. Що до плати, то маю лиш 5000 К. на рік, вільне мешканя, уголь, газ.
- П. Ви обзнайомлені з наукою Христа?
- В. Розуміють ся.
- П. Чи знаєте, що він був противний війні?
- В. Так.
- П. Що се було головною засадою його науки?
- В. Так.
- П. Одначе ви молили ся за побіду британських військ над бідними Арабами, Ніграми, Бурами, Гіндусами і зачалом над всіма людьми, які масакрували наші війська?
- В. Ну, бачите я віру в імперю.
- П. Ваші молитви за побіду військ а противхристиянські, чи не так?
- В. Можливо що так.
- П. О скілько я розумію, то Христос особливо карав тих, чоґнобили бідних, чоґідали доми вдовиць але для виду довго молились і таке инше?
- В. Так.
- П. Чи в часі недавного угльового страйку ви картали тих, чоґіднесли ціну на уголь? Або тих, чоґідносять чини бідним? Або тих, чоґо противлять ся мінімальній платі для гірників? Або тих, чоґо платять дівчатам за їх працю так мало, чоґо вони амушені до зарібку на вулицях? Або ляхварів? Або тих, чоґо грають на біржі?
- В. Ні, я ніколи не бавив ся в політаку.
- П. Я про те не питаю. Се суть річи, які, які робив Христос. Чи ви їх таґоґо робите?
- В. Ні ми живемо в відмінних часах.
- П. Христос вибрав собі товаришів з поміж бідних рыбаки, робітників. Чи ви таґоґо так робите?
- В. Ні.
- П. Христос казав, чоґо прийшов висвободити невольників. А ви кажите їм бути вдоволеми в тім положеню, в яке їх поставила нужда?

В. Я кажу чоґо провидіне їх там поставило.
 П. То ви кажете, чоґо а відвічний за їх нужду? Шо за брутална аневата бога! В такім разі ви годитесь з тими, які кажуть, чоґо теперішній лад а добрий.
 В. Так. Розуміють ся, він не а совершенний.
 П. Але його основами а примус, визиск і не рівність?
 В. Так.
 П. А Христос хотів аба суспільність людська була основана на любові, взаємній службі, справедливості?
 В. Так а.
 П. Христос вірив у спільного батька і чоґо ми всі а брата; чи і ви се вірите?
 В. Теоретично — так.
 П. Ви знаєте дуже добре, чоґо яґки дійсного Христа проповідувано масам, то капіталістичний лад і нужда не тревали би ані одного дня довше. Ви читали чоґо казав Еміль де Лавел, славний бельгійський економіст і историк: Яґки християнство проповідували і розуміли згідно з духом його оскувателя, теперішня організація не могла б існувати ані одного дня."
 В. Я ніколи не чув про того чоловіка.
 П. То може памятаєте, чоґо говорив Джеймс Росел Ловел: „В Новім Завітї а досить данаміту, аби рознести всі наші теперішні інституції на атоми."
 С у д і я: Я не думаю, аби була потреба трити більше часу на сю справу. Ясна річ, чоґо цонебудь він проповідував, се не було християнство.
 А д в о к а т: Коли так, в такім разі доказано такою, чоґо він видурював гроші. Обжалуваний весь час показував' буцім то він проповідуа християнство і брав за се гроші.
 О б ж а л у в а н и й: Я робив лише те' чоґо роблять другі. Ми не можемо проповідувати християнства, бо богаті люди покинули би церкву, а тоді наша платня була б ще менша.
 С у д і я (суворо): Се не оправдає вашого поступку. Ми не вважаемо на подібні оправданя з боку бідних людей, приловлених на крадіж. Пять літ тяжкої праці! (Z „Pravo Lidu". За „Працею.)

Старий завіт.

(Конець.)

Тепер насумуєть ся нам питаня: де а властиво небо? Се, чоґо бачимо над нашими головами, не а нічим иншим, як тільки воздухом, чоґо окружаа землю. За сею веретвою воздухом розтягають ся нескінчене великі простори. де находять ся інші тіла небесні — такі самі, а навіть і багато більші від сонця і нашої землі. Телескопами де а чуємо звизди, котрі а так далеко віддалені від землі, чоґо їх світло потребуа кілька тисяч літ, чоґоби могло дістатися ся звиздам до нас. А кождому а звісно, чоґо світло бижить зі скорістю 42.000 миль на секунду, се значить, чоґо в одній годині перейде світло простір 151,200.000 миль. Отже чоловік, який би був від часу, коли Христос ходив по землі, летів до сеї звизди з такою користю, як світло — то це до нинішнього дня не долетів би до неї. Астрономи не стрінули ще досі у вселеній — помімо найсильніших

телескопів — нічоґо такоґо, чоґо вказувало би не сліди біблійного неба. Так само не відшукали ще до нині сеґо „страшного" пекла — „де вічний плач і розпука та скреґіт зубів".

Де ж воно а? Мільярди людий мандруа там по смерті, а прецінь а там же досить місця для нових мільярдів, які там щоденно надходять...

Кажуть, чоґо небо а над нами, а пекло під нами. Одначе понятя „над, і „під" а зглядні. Для людий, чоґо живуть на південній гівкулі землі, наше небо буде для них пеклом. Се, чоґо приходять ся хвилево над нами, маємо по 12 годинах під собою. Отже ми мали би над своїми головами раз небо, а раз пекло. На доказ сеґо, чоґо земля не а куля, примірюють „учені" теолоґи слідуючий аргумент: наґоли б земля була кулею — то мешканці полудневої гівкулі не могли би в день „Страшного суду" бачити Господа, який зійде з небес судити „всіх і вся"...

Коперник, Галілей і Кеплер були дійсними світоборцями: вони усунули небо над нами, а пекло під нами. Стручили землю з центрального пункту, який досі занимала — а рівночасно піднесли її до ряду звичайних звизд (планет).

Ще і такі одиниці, які говорять, чоґо пекло находить ся в глудині землі. На доказ подають се, чоґо ядро землі находить ся в огнисто-плинній стані. В такім случаю пекло по якімось часі остигне — бо відома річ, чоґо земля чимраз то більше остуджуєть ся. Чи міродатні круги передвиділи сю евеґуальність?... Міродатні круги повинні би таґоґо витолкувати, як то діють ся, чоґо душі зрешників відчувають в пеклі фізичні болі і горяче, помімо сеґо, чоґо не мають тіла?... Можна печи та смажити матеріяльне тіло але душа не а прецінь матеріаю! Таке матеріяльне понятя людської душі живо привадуа первісний анімізм.

Розумнійші теолоґи признають самі, чоґо біблійна історія сотвореня світу не може остояти ся супроти новочасної науки. Маа она тільки значіва історичне, бо представляа, як толкувалі собі ті люди, чоґо жили в зарані цивілізації повстаня світу. Велике значіва мають книги Староґо Завіту під зглядом культурним і етичним. Богато моральних правил, чоґо там находять, обовязують зачально по нинішні дні, як приміром десять божих заповідий.

(З „Доброї Новини".)

Анархисти.

При сім слові людям звичайно привиджують ся всілякі смертоносні орудя, трупи „високих" осіб і страшні, напів божевільні, на пів зв'ярачі обличія (дух святый при нас хрищенях) анархистів.

Суспільство боить ся голосу своєї совісти — анархистів...

Се ідеаліста віруючі в абсолютне добро, мир і бра-

терство між людьми; своїми мріями загнались мільйон літ в будучину і там застрягли; а в теперішності сіють тривоґу, замішаня і бурять сонних та закамянлих — анархист...

Блудні огники на капіталістичному баґниці — анархисти...

Як згине насильною смертю цар, або президент, або мільонер, або пійманний убійник говорять, чоґо він своїм вчинком піметив об-

мочи на ру. В тій добі вже розвинула ся була добре морська плавба. Віднайдена була Америка, з за морських країв привоґено багато преріжних скарбів до Европи, а з відені знов вивоґувано ріжні товари на обмін до заморських країв. Через те рух все то більшав а з ним росла сила всеґладного капіталу. Давні ремісники не могли додержати кроку навітній продукції, біліли і іза самостійних майстрів переходили у няземних робітників. Вимоги житаві росли все то більше, людність сільська не супраґає наґрати видатків на житя своєю, простою продукцією і таґоґо бідніа, вандруа в міста та з більшою рјаді пілчания капіталови назмних пролетарів. Так більшаа пролетар, сеґо та-кляса людий, котра немаа нічоґо крім своєї сили, яку готова все продати за гроші. Слово „пролетар" а римским словом і походить зі старинного Риму. Яґо оно там і не повстало, а все оно за римського цїсарства ще означало голоґе бідного горожанина — не вільника „Proks", се був немаючий нічоґо боґа, звичайно продажний івдівід, який, кажучи словами славного економи Сїмон-дї, — жив коштом суспільства. Зате цюсь зґоґо відмінного представляють самі сеґо боґо новочасні пролетарі. Се вже а така кляса людий, котра справді не а самостійний ремісником, ані не а не вільником, і хотить все ся „пролетаром" не жие коштом суспільства а противно ціле суспільство жие коштом сил і праці пролетара. Але се

все не стало ся із сеґодня на завтра і не всюди однаково оно було. Се залежало таґоґо від густоти населеня і других обставин. В деяких новочасних державах се довго переваґувало сільська господарка і сільська хлопська кляса пролетар так, чоґо навіть міста а головно малі місточка стоять під ів впливом, Прусї, приміром, се довго в 19 столітїю були більше мужицькою країною. Так само півночно східні країна се доси переходять ту добу розвитку.

Ось ті то а головні черти початкової капіталістичної господарки: Нязько стоячий пролетаріат по містах, величезні торговельні початки мануфактури, початки фабрик, сильніше панованя гроша; але попри те все ще народні маси а заняті в ріжнім господарстві. Навіть ще старі останки замкненого домашнього господарства можна подбати на тім степени розвитку капіталізму. Дїляня вхождячоґо капіталізму було страшно для широких народних мас. Робоча кляса була безпощадно визискувана. Для неї не було ніякоґо правного вахисту. Цехи просто розвязано, бо они показали ся дуже назадицькими а грошева господарка страшно притискала сільський нарід все то більше; лиш в містах росло боґаство, але згуртоване лиш в малій кількості рук посадоґоґо кляса.

9. Господарство розвиненого капіталізму.

Зі зростом торговельного руху росте таґоґо кредитове господарство. З'являють ся нові форми майна. Перше, і то дуже довгий час, земельна власність була пред-

ставником боґаства, наґоли рухомі річи і гроші грали малу ролю. Але від тепер гроші все і все дістають першеґство; та не лише металеві гроші. Позаяк не вистарчаа металевих грошей, то місто них виступають лиш перекази на доходи із земельности, з промислових підприємств або з других річий, які в торговельнім світї грають ролю майна. Таким чином власність стаа ся дуже рухомою. Землі не можна переносити з одного місця на друге, але заставний лист тої землі може дуже легко змінити властителя. Фабричних улаґжень не можна переносити, але коли фабрика а власністю акційного товариства, тоґоґи ті акції (записи, перекази) можуть сто рази денно змінити властителя. Боґаство стаа дуже рухомим, і власне та рухомість влекшуа згуртованя та а осередкованя підприємств. Яґк дуже поширили ся акції (перекази) в торговельнім та промисловім світї, про те звичайний чоловік не маа найменшого понятя. Майже всі, сеґо переважна часть підприємств прибираа форму акційного товариства.

Попри те і земельна власність, гіпотечна власність, перебираа таґоґо рухому форму. Як власність землі та будівель виступають заставні листи (гіпотечні записи.) Все то більше розділюють ся надія або право на зиск, на дохід, зглядно на надвишкү із праці від самої дійсної праці а стаать ся се у формі акцій, у формі заставних листів. Акціонер, який сеґоґоґоґо купуа яку будь акцію, дуже часто не знаа а навіть не потрібно йому знати, чоґо продауа се акційне товариство, яке видало ту

акцію; він лише довідуа ся від свого банкира, чи можна спустити ся на се товариство, сеґо чи оно добре, і чи відтої акції буде дівіденда сеґо процентовий дохід з чистого зиску підприємства. Він не знаа чоґо продукуа, а ще менше знаа, як продукуа ся а зівсім не знаа вже того, хто а ті люди, котрі продукують. Він знаа і лиш се обходить його, кілька дівіденди платить товариство. Майже те саме а і з гіпотечною власністю. Шоґи гіпотечна (нерухома власність) була рухомою, то винайдено таку форму, чоґо гіпотечні банка, куплюють гіпотечку, видають заставні листи, які так само кружляють, як звичайні акції або гріш. В теперішнім суспільстві а дохід з капіталу в дуже далекій стичности а працею, яка продукуа тої дохід.

А шоґо ще більше знаменуа новочасне суспільство, то а ось те, чоґо міста все то більше панують над околицею, над селами. Не лиш економічно але ціле соціяльне житя села зависне від міста. Старі рентки домашнього замкненого господарства пропадають під впливом міста зівсім. В найдалших закутках культурних країв не здадемо села, де би правильна більша часть того, чоґо продукуа доміство не продукувало ся на збут, для торговаці. Самостійне замкнене господарство граа все шоґо раз то меншу ролю, а в його місце вступаа господарство грошове. Іа грошеним господарством рівночасно зростаа комунікація в рівнім такті. І ось тепер ми вступили в повне комунікаційне господарство.

Дальше буде.

ражену справедливості — годі деякі починають думати про справедливість і питають свої душі: чого хотять ті прокляті анархісти?...

Добре як люди стають думати, хочби про анархістів...

Дехто злий і розумний знаходить відповідь, і ще красиве бореться за справедливість. А дехто добрий і розумний знаходить відповідь, і ще краще бореться з кривдою.

Декого загнали в ряди соціалізму — анархісти... Без практичної вартості для сьогоднішньої теорії і соціалізм їх вчинків не оправдує; вольні стрільці у класовій боротьбі — анархісти.

Даймо свідчення фактом, а побачимо, що один вистріл у відповідний напрям проголосує свѣтові більше ніж тисячі революційних листів і промов. Твердої шкіри капіталістів слово не пробає, у кам'яне серце не ввійде; думка без слів — без хісна, так і слова без діла. Інколи життя вимагає жертви кровавих діл — величають Січинського і не-анархісти. Громи надвигаються хмар соціальної бурі — анархісти.

Зіставмо їх; обійдуться вони без нашої приязни — смертельні вороги неволі, наш нешкідливий союзники вороги наших ворогів — анархісти...

Одно певне: вони є справжні люди, бо по словах Турґенєва, думати про них нема що; їх треба любити, або ненавидіти — анархісти. Дамян Бориско.

Святковане 1. мая в Європі. В Триєсті відсвятковано 1. мая з великим заходом. Між Словінцями і Галіцями прийшло до завзятої боротьби на заборонах улаці до ранено ножами багато робітників. Було багато вистрілів революційних. 39 Італійців і 15 Словінців арештовано, 23-ох робітників потягнені на слідство.

В Софії, в день 1-го мая вибрано депутацию яка домагається іменем робітництва амністії для воєнків які під час війни опустили свою державу. Клич робітників був „проч з війною“ і т. п. Святковане першого мая пройшло досить м'яко. В робітниках брокувало запалу.

В Ридзі відсвяткованю 1 мая взяло участь 44.600 робітників. Через цілий день відбувалися в різних сторонах міста робітничі віча і всі сторони були робітничі бажання устроїти демонстрацію. Однак поліція не дозволила на устроєння демонстрації. На московській передмісті з товпи, котра числила 300 людей вистрілено з револьвера, однак стріля пройшов не пошкодивши нікому.

Арештовано 60 робітників з того 23 жінки і 37 мушци. В Петербурзі в святкованю 1 мая брало участь 100.000 робітників. Арештовано яких 4.000 робітників. Однак

поліції не вдалося перешкодити бажаню робітників і святкованю 1. мая.

ВНЮ Йорку. В день 1. мая зібралось 10,000 робітників.

бітників мудрих і жінки та дітей. Між поліцією і робітниками прийшло до перепалки. Богато робітників ранено.

За що!

За що терши ти мій брате. За що страдають твої діти. За віщо дурить із тебе шкуру, І голим тілом, ти мусиш свѣтити.

За віщо б'ють тебе по спині, Паньським нагайом, пальські поспіаки. На що обкрадають, твою гірку працю, А тобі лишають, охлан мов собаці.

Чом в темноті держать, мов медведа в клітці, Чом з школи проганяють, твої діти. Самі пють гуляють, крадуть розбивають. Тобі приказують, тихонько сидіти

Чому богом дурять, в котрого не вірять, Дячого раюють, самі на землі. Чом та висисають, мов теля корову, Тобі рай небесний дають по смерті.

Ні бога ні раю тобі не потреба Ні попівських брїхнів, ні ласки павів. Ні помочи свѣтлях, ні чертів рогагих Котрі як то кажуть, ведуть до грїхів.

Тобі лиш одного, на свѣті погребя, Свобідного життя, щоб не звад ся раб. Всі твої праці, все твоїм звадсья, Щоб не длівсіе отобою, капіталіст драб.

І коли ти скинеш, вікові окуви, Надінеш на себе пати свободи. Тоді рай небесний в хату завїтєя. І царство божє буде на землі.

Климко.

НОВІСТЬ НА УКРАЇНІ.

Вже один редактор признав ся до вини. В ч. 16-тїм Роб. Нар. написав відозву під заголовком „Моїм Товаришам.“ В тій відозві вказав, як критичне положення Роб. Наб. і як наші товариші працюють в друкарні і ред. Р. Нар.

Ту відозву читали робітники, пани, підпанки, попи і т. п. читали редактори і денників тижневників, місячників і т. п. Та читав ту відозву і редактор американської „Свободи“ Попрочитано сеї відозви страшно обурив ся, аж захопив ся з лїжка кидати в газети до землі і почав бігати по покою та сильно кричати „новість на Україні“.

В Канаді в Вінніпегу склали без перерви, ве спюють не їдять а горюють що сил, щоб тільки істновало Роб. Нар. вдержати. Гм если й редактор мусить ходити з мішком на почту. Ха ха ха ха... новість на Україні“.

Про таких складачів і редакторів я ніколи не чув. Я що дня читаю газети і в редактором попівської газети „Свободи“. Ха ха ха - я не вірю в ту відозву що Гнида написав. Як нам потрібно грошей для Свободи, то я відозвів не пишу, а їду до телефону і до 24 годин по всіх церквах правлять попи акафисти на зміцнене „Свободи“. Нарід темний і силпе гроші як погсу.

До нас шлють сотнями гроші адвокати, професори і венкі бізнесмени, підпанки та темні робітники. В нас не треба відозві. З помочю телефону весь рбать ся. Я не вірю, щоб редактор Р. Нар. по 24 годин

на добу працював. Я редактор а сплю до 10. год. пер. пол. А від 4-ї год. исполуд. іду на прохід з своєю любовою, описю до театру та до каварні і т. п. Я не чув ще про таких редакторів і складачів як в Р. Нар. Се новість на Україні. Для редактора американської Свободи се справді новість. Попівські газети і їх редактори не знають ніколи нужди і горя. В них завжди кишкє повні і черва труби. Для робітників соціалістів не се новиною. Кілько то робітничих часописів упадало на Україні, Галічині, Буковині і в Америці.

Але упадок робітничих газет загрозив до нової боротьби. По упадку одних газет родять ся нові газети, які несути дальше правду в селянські і робітничі хати, проти гнету і визиску нинішнього лайдацького капіталістичного аду. Ми вже сто раз занепадали, але по кождім занепадї плїли о тисячі кроків в перед. Як пише Франко Але твердо тра в бою стоять, не лякати ся, що знав перший ряд, хоч по трупах на передї ступати, та ні крок не в ступати на зад. Сеж остатня війна! Се до бою людство зі з вірством стїє. Се поборою правду неволю. „Царство божє на землю веде“.

Так ми соціал-демократи все по день, що рік машеруємо до того царства божого наземлі. І ані редактор амері-

ARTHUR M. DOYLE, L. L. B.

Адвокат, Повновласник, Нотар, Комісіонер, оборонець в цивільних та кримінальних справах і т. п. В. Н. КОЛІСНИК переводить на англійську мову. Вивчаєм гроші. Асекуруємо від огню.

903 MAIN ST.

PHONE STJOHN 1954. Winnipeg, Man.

НОВІ КНИЖКИ

накладом

Руської Книгарні

РУСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ ЛИСТОВНИК, 288 стор. 75ц. ЕЛИСАВЕТА, Мучениця австрійськїм престолї у свѣтї правди, ціна 60ц. ІВАН ДУРАК, та інші оповданя, ціна 25ц. ЛУЦЬ ЗАЛІВАЙКО його син, з обракамв, 25ц. ЩО СТАЛО ОЯ З РУДОЛФОМ? 60 ц. ПІСНІ ПРО ЕЛИСАВЕТУ (5ц.)

ІСТОРІЯ ПРО ДІВЧИНУ СИРОТУ 40ц. ПІСНІ ПРО КАНАДУ І ПІСНІ ПРО СІЧИНСЬКОГО (40ц.)

КНИЖКИ НОВІ З КРАЮ ЛАТАЧКИ. 40ц. АВТОНОМІЯ УКРАЇНИ (\$1.25)

з ФІЛЗОЗОФІЇ ПОЛІТИКИ. 75ц. СИНЯ ФЛЬОТА. СВѢТОВА ПОВІСТЬ I, II частє (\$2.50)

ПОКАРАНА ЗРАДА, 40ц. МУЖИКИ М. ПАВЛІКА.

Часть I, ОСІНЬ \$1.00 „ II. ЛІТО 1.00 „ III. ВЕСНА 1.00 „ IV. ЗИМА 1.00 Всі разом \$3.00. Наша адреса

RUSKA KNYHARNIA 850ain St., Winnipeg.

DR. T. G. MOXNES ДЕНТИСТ. 620 1/2 Main St. Winnipeg, Двері з Loggan Ave. Витягає зуби без болю. — Говорить по польськи і німецьки.

анської Свободи ані капіталістичні кулі і багнети не втримають нас від сего походу. Ми соціалісти дійдемо поміж кулі багнети і армати до царства божого на землі. А редактор Свободи в раз з панамі піде до царства божого на небеси, так му буде допоможє. Амїнь. Се новість на Україні що редактор Свободи в 20 столїтї не знає нічого, кїлько то наших газет упадало а на їх місцє повставали нові. А що ред. америк. Свобод не знає нічо, то повинні йому помочи щоб не було дурних редакторів, як в Свободї і самої Свободи. Се буде кара загалу за не чесні поступки людини, що в 20-тїм столїтї не знає про наші бувні упадки. Я вірю що не буде в Америці другого редактора з гарбузяною голотов як в ам. Свободї. Се справді новина если редактори нічого не знають. Той сам. Іван Гнида

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ

на 641 Main St. Winnipeg.

Маємо дуже гарних 75 убрань, регулярна ціна \$10.50 випродуем по \$ 3.45

Другої якості 163 убрань, пер. 12.50 тепер 5.95

Відтак 245 убрань яких ціна була 20.00 „ 8.95

Маємо много убрань по 25 і \$30 котрі тепер продаємо о половину таньше.

1000 сорочок рег. ціна 75¢ тепер 35

Другий рід сорочок рег. ціна 75¢ і \$1 тепер 49

Оверголки в паски і чорні рег. ціна \$1 „ 59

Рукавиці булі по 75¢ тепер за 39

Шлийки регулярна ціна була 35ц. тепер 15

Мужеські мягкі ковпирї продаємо по 5

Черевки гарний сорт рег. ціна 5.00 тепер 2,79

Черевки до роботи модні рег. 3.50 „ 1,95

Маємо великий вибір капелюхів, котрі були від 2.00 до \$3.50 тепер по 95

Приходїть на закупню, добра нагода.

Головний офіс на 172 Loggan Ave. продає лише гуртовно.

ФІЛІЯ: BLUE STORE DAUPHIN, MAN.

WINNIPEG YARD Redwood & McKenzie St. Phone St. John 1132 - 910

TRANSCONA YARD Melrose & Kanata Phone St. John 1507

Dominion Lumber & Fuel Co. Ltd.

WINNIPEG & TRANSCONA

ДОСТАВІТЬ РІЗНОГО РОДА МАТЕРІАЛУ ДЛЯ ВУДОВИ.

Маємо стало на складі лати, гонти, вікна, двері і всяке викінченє внутр. Тверде дерево спеціально до викінчуваня.

Всякого рода дерево, вуголь завжди маємо також на складі в Трансконі.

Важна новість!

Роскішний, всім знаний каталог під назвою: Збірник сили здоров'я і довгого життя

Кожний дістане його даром, скоро присле свій адрес і поштово марку за 2 центи на адресу:

LIMO DRUGCO.-LTD.

803. Main St. Winnipeg, Man

Русько - німецький шпиталь

Dr. G. Kalichman-a

Спеціальне ліченє хоріб венеричих (сифіліс, трипер і другі тубіричних, внутрішних, ж ночих, очних і ушних

Найновіше і найпевніше

ліченє сифіліс „606“ проф. Ерліха. Ліченє подового безсилля, Ліченє електрикою. Лікарства висилано по колонїях за надісланам задатку.

OFFICE & HOSPITAL

453 Selkirk Ave. Winnipeg. Phone: St. John 1772.

Направляю грамофони, машини до шитя, провід електрики і всякі рури від води і нїшших.

SAM MOROSCHOWSKI

117 McGregor St. Winnipeg.

Dr. A. SILVERMAN

Русько-польський лікар. Спеціалїст венеричних, наскірних і внутрішних недуг, Лічить також всякі недуги жіночі.

Ординує в офісі на:

395 Selkirk Ave.

Телефон: St. John 1716.

ГОДИННИКАР.

В послядних днях я украв свій скар та відозвів склад годинників і продаю їх по ціні від 1-го до 45 долларів.

Направляю годинники і висилано — вожможєна на провинцію тощо і безпечно.

Вам давно знаний

M. ALCIN

796 1-2 Main St. Winnipeg Man

Добру плату дістанети підчас науки в

MOLER BARBER COLLEGE.

Ми вичуємо барберства в кількох тижнях. Послди дамо коли вичуєте ся, в платню від \$15.00 до \$25.00 тижнево. Теївр з велике заготовувано барберів з дипломам Moller'a, Остергайтєєв тих що підшпавють ся під наше імє, зайдїть і оглядите найбільшє свѣтовий барберський College дістанете даром гарний каталог. Давїть ся за назвою

MOLER

Cor. King & Pacific Ave. Winnipeg, Олаї Regina і Fort William.

„Робітник“

часопис посвяченя інтересам працюючої класи в Америці, виходить три рази на місяць. Річна предплата \$1.00

Адреса: „Robitnyk“, Detroit, Mich., 1745 Michigan Ave. U. S. A.

р

ПОРЯДКОВЕ ЧИ

PIK VI.

ЧИТАЙТЕ!

„Робочий Нар“ для ділої А мерики; он мати кождий працюючий. Хочеш знати, як здобу все „Робочий Народ“ ад

„РОВО“ Box 3658 (Sta. B.)

„Борба“, орган укр. соф. демокр. на Р. ні виходить два рази на місяць те мати правди, не перит вісти про Ваш рідний край пошляйте лиш \$1.50 на ад

„BORBA“, Czerno Reisingasse 16 AUSTRIA, BUKOWIN

„Кадило“, найкращий пивісничєк розвеселєня прїятельних душ та веселючїх жартів, з діланю то читайте „Кадило“, кошт 2 дол. на рік, виходить два місяць Посылайте гроші до:

KADYLO Box 3542. Winnipeg,

„Праця“

центральний орган укр. Соц. партї в Австрї. Виходить на місяць, нездовго ціне тижнево. Предплата на рік Замовлення пошляйте до:

PRACIA

Lemberg, ul. Skrzynskoho 14, Galicja.

Новинки

Зява. З отсим члємом я ні перестая бути відно за редакванє час „Робочий Народ“

Заразом складою подяку всім товаришам трї підєрвали мораль матеріально робітнику сонше за час мого ваня.

I. Стефаніч

Соціалістичні послї прогв

Берлін 23. мая. — Замкнено німецького менту було здуженє з страцію соціалістичє слів. Послди соціалї партї, замість виїтї ляменту перед тим я ся давали оклики в чєсаря, як звичайно ро дотепер, не виїшли з сидїли на своїх місцє ва парламенту зверло до соціалістєв з ж щоб віддали пошану сари. Соціалїстї відє се наша приватна с змагали загнуши ливки в честь цєсаря том.

Від. Е. К. до відділів і У.С.Д. П. в Кана

На жаданє кілько лів У.С.Д.П. в Кана Ком. на своїм засідан мая с.р. ухвалив д